

ΚΥΠΡΙΑΚΟ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020

3. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Επιπρόσθετα με τις εισηγήσεις του Υφυπουργού Τουρισμού που περιλαμβάνονται στο Έκτακτο Πλάνο Δράσης ημερομηνίας 13/4/20 με τις οποίες συμφωνούμε απόλυτα, παραθέτουμε στη συνέχεια και τις δικές μας εισηγήσεις.

3.1 Προγραμματισμός/Συντονισμός

- (i) Με στόχο τη γρήγορη έκδοση ταξιδιωτικών οδηγιών και ανάλογων συμφωνιών με αερογραμμές εισηγούμαστε τη διεύρυνση της Υποστηρικτικής Επιτροπής Τουρισμού (του Υφυπουργείου Τουρισμού) με το Υπουργείο Εξωτερικών και Υπουργείο Μεταφορών.
- (ii) Επιβάλλεται η εκπόνηση σχεδίου για επαναδραστηριοποίηση των ξενοδοχείων από όλες τις απόψεις, όπως υγειονομική και λειτουργική προσέγγιση.

Παράλληλα παρόμοια πρωτόκολλα θα πρέπει να καθοριστούν και για άλλες υπηρεσίες όπως δήμους, αεροδρόμια κλπ.

- Επίσης σημαντική είναι η προσαρμογή της χώρας και των επιχειρήσεων στις νέες συνθήκες υγιεινής που ίσως πλέον να επιζητά ο επισκέπτης σύμφωνα με την νέα κατάσταση που θα έχει διαμορφωθεί.
  - Εισηγούμαστε την επιδότηση μελετών σε ΜμΕ για διενέργεια εξειδικευμένης μελέτης Εκτίμησης Κινδύνου σε κάθε υποστατικό λόγω COVID-19, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας –
  - Ετοιμασία Εγχειρίδιου Ασφάλειας & Υγείας και Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης σύμφωνα με τις Οδηγίες του ΠΟΥ και του ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control) από την ώρα της άφιξης στην Κύπρο μέχρι και την αναχώρησή τους.
- (iii) Για καλύτερο προγραμματισμό θα πρέπει έγκαιρα να κοινοποιηθούν σχέδια εκτάκτων δράσεων που τυχόν να έχει ετοιμάσει το Υφυπουργείο Τουρισμού (Ιούνιο- Νοέμβριο 2020), (Δεκ 2020 – Απρίλιο 2021), (Μάιο-Νοέμβριο 2021).
  - (iv) Για προσέλκυση τουριστών από τρίτες χώρες και ιδιαίτερα των short stayers, εισηγούμαστε όπως εξεταστεί η απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας έκδοσης βίζας.

- (v) Προσωρινή αναπροσαρμογή της Εθνικής στρατηγικής τουρισμού σύμφωνα με την διαμορφούμενη Κατάσταση
- (vi) Έμφαση και άμεσες ενέργειες για τον εξωραϊσμό των τουριστικών περιοχών και αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος. Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση/εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και εμπειρίας.
- (vii) Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε στρατηγικές συνεργασίες /κλείδωμα συμφωνιών με αεροπορικές, Τ.Ο, Ο.Τ.Α κτλ. με στόχευση και με ενισχυμένα κίνητρα για αερογραμμές και διοργανωτές ταξιδιών.

3.2 Προβολή

- (i) Εισήγηση για άμεση δημιουργία προσωρινού branding. Με βάση τα δεδομένα και για σκοπούς ευελιξίας/ταχύτητας θα μπορούσαν να αναλάβουν οι ΕΤΑΠ με τη Μόνιμη Επιτροπή Τουρισμού του ΚΕΒΕ – σε συντονισμό πάντοτε με το Υφ. Τουρισμού, με τη διάθεση σχετικών κονδυλίων.
- (ii) Να ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατό οι διαδικασίες για να αρχίσουν έγκαιρα οι προωθητικές εκστρατείες ανάκτησης «εμπιστοσύνης του προορισμού» και δημιουργία ζήτησης από τις πιο πάνω χώρες (εάν και εφόσον υπάρχει προγραμματισμός πτήσεων από τον Ιούνιο/Ιούλιο και μερική άρση των απαγορευτικών διαταγμάτων).
- (iii) Επιπρόσθετα απαιτούνται στοχευμένες διαφημιστικές εκστρατείες και άλλες προωθητικές ενέργειες (περιλαμβανομένων αναγνωρισμένων κατά χώρα δημοσιογράφων, bloggers, MME κλπ) με οργανωμένο πλάνο ενεργειών ανά χώρα-στόχο.
- (iv) Για διατήρηση της Κύπρου στη μνήμη των δυνητικών πελατών και προσέλκυση τουριστών προτείνεται η αναβάθμιση της διαδικτυακής προβολής / παρουσίασης του τουριστικού μας προϊόντος και εντατικοποίηση της στοχευμένης διαδικτυακής διαφήμισης.
- (v) Για σκοπούς άμεσης προσέλκυσης τουριστών και παράλληλα με τις άμεσες ενέργειες λόγω της έκτακτης κατάστασης (short run), θα πρέπει επίσης να γίνονται όλες οι διεργασίες/ενέργειες και για το μέλλον (long run). Αυτό ως μακροχρόνιο αντίκτυπο θα έχει την αύξηση ποιοτικού τουριστικού ρεύματος στην Κύπρο καθώς επίσης και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

- (vi) Για προώθηση του χειμερινού τουρισμού καθώς επίσης και των τουριστών μακράς διάρκειας (Long stayers) προτείνεται η τοιμασία ενός εξειδικευμένου πλάνου προώθησης ενεργειών για κάθε αγορά/στόχο ξεχωριστά, με έμφαση στην αποτελεσματική διαχείριση της ασφάλειας καθώς επίσης και σε πελάτες τρίτης ηλικίας. Η εν λόγω δράση πέραν των άμεσων αποτελεσμάτων λόγω της κατάστασης σε σχέση με την προσέλκυση τουριστών θα βοηθήσει μακροπρόθεσμα και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- (vii) Για δημιουργία καλής εντύπωσης γίνεται εισήγηση να σταλεί άμεσα επιστολή από τα τουριστικά καταλύματα σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Τουρισμού σε όλους τους επαναλαμβανόμενους πελάτες με κείμενο, το οποίο μπορεί να είναι τυποποιημένο, προσφέροντας τους ένα δώρο/α (πχ μια 10κιλών ταξιδιωτική βαλίτσα στην οποία θα έχει και διαφημιστικό σποτ, η οποία ταυτόχρονα θα είναι και διαφημιστική ενέργεια για πολλά χρόνια αφού θα χρησιμοποιείται για ταξίδια των ιδιοκτήτων) για κάθε πακέτο που κλείνει πάνω των 7 ημερών σε ίσως προκαθορισμένη περίοδο, ή/και παροχή κινήτρων (έκπτωση, κουπόνια για αγορές) σε επαναλαμβανόμενους πελάτες/τουρίστες. Μακροπρόθεσμα η δράση αυτή θα βοηθήσει στη διατήρηση των επαναλαμβανόμενων τουριστών και στην απόκτηση καινούριων.
- (viii) Για προσέλκυση τουριστών από τις πιο πρόσφορες, την παρούσα περίοδο αγορές, εισηγούμαστε όπως η πρώτη και άμεση στόχευση με ενισχυμένα κίνητρα για αερογραμμές και διοργανωτές ταξιδιών, να προγραμματιστεί από τώρα για τις ακόλουθες χώρες οι οποίες βάσει των μέχρι σήμερα ενδείξεων διαφαίνεται ότι θα εξέλθουν πρώτες από την πανδημία ή θα έχουν σε πλήρη έλεγχο τα κρούσματα ή θα έχουν τα λιγότερα κρούσματα ανά 1εκ κατοίκους: Γερμανία, Ελβετία, Αυστρία, Λουξεμβούργο, Βέλγιο, Δανία, Ουκρανία, Ισραήλ, Μάλτα, Ιορδανία, Ελλάδα.

Εξειδικευμένο πλάνο προώθησης ενεργειών για κάθε αγορά/στόχο ξεχωριστά με έμφαση και στην αποτελεσματική διαχείριση της ασφάλειας καθώς και σε πελάτες τρίτης ηλικίας

Να ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατό οι διαδικασίες για να αρχίσουν έγκαιρα οι προωθητικές εκστρατείες ανάκτησης «εμπιστοσύνης του προορισμού» και δημιουργία ζήτησης από τις πιο πάνω χώρες (εάν και εφόσον υπάρχει προγραμματισμός πτήσεων από τον Ιούνιο/Ιούλιο και μερική άρση των

απαγορευτικών διαταγμάτων), παράλληλα με τις ενέργειες προς το Η.Β και Ρωσία.

- (ix) Με στόχο την προβολή της Κύπρου σαν προορισμός που εφαρμόζει αυστηρά πρωτόκολλα υγείας επιβάλλεται η ανάπτυξη και προβολή του τουρισμού υγείας καθώς και των ανάλογων υποδομών (νοσηλευτήρια, κέντρα αποκατάστασης κα) – επίσπευση πολεοδομικών έργων και επίσπευση ψήφισης σχετικών νομοθεσιών (πχ. κέντρων αποκατάστασης). Αναντίλεκτα σε μακροπρόθεσμο επίπεδο η ανάπτυξη μιας τέτοιας μορφής τουρισμού θα προσελκύσει ποιοτικούς τουρίστες, υψηλής εισοδηματικής τάξης απαμβλύνοντας παράλληλα το πρόβλημα της εποχικότητας.

3.3 Φορολογικά Κίνητρα

- (i) Για τα έτη 2020 και 2021 εισηγούμαστε την αναστολή των τελών διανυκτέρευσης και μείωση του ΦΠΑ από 9% στο 0%. Από αυτές τις εξοικονομήσεις θα επωφεληθούν οι τουρίστες στην τιμή του τουριστικού τους πακέτου, εστιατόρια κλπ.
- (ii) Η αεροπορική συνδεσιμότητα είναι κλειδί για την οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου. Θερούμε ύψιστη προτεραιότητα την προσέγγιση σημαντικών αεροπορικών εταιρειών από το ίδιο το Κράτος για τη διασφάλιση βασικών δρομολογίων από σημαντικές αγορές/χώρες. Με στόχο να βοηθηθούν οι αεροπορικές εταιρείες ούτως ώστε να διατηρήσουν το πτητικό τους πρόγραμμα, εισηγούμαστε τη μείωση στα τέλη των αεροδρομίων.
- (iii) Για διασφάλιση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων ενοικιάσεως αυτοκινήτων και για τα έτη 2020 & 2021 εισηγούμαστε τα πιο κάτω:
  - Μείωση του ΦΠΑ από 19% στο 9%
  - Σχέδια Ανανέωσης Στόλου / Νέες Επενδύσεις μέσω επιταχυνόμενων κεφαλαιουχικών & επενδυτικών εκπτώσεων
  - Αναγνώριση δικαιώματος επιστροφής ΦΠΑ για ενοικιάσεις επιβατικών αυτοκινήτων σε πελάτες εγγεγραμμένους στο ΦΠΑ.
- (iv) Φορολογικά κίνητρα για κεφαλαιουχικές δαπάνες (π.χ επιταχυνόμενη απόσβεση)

3.4 Οικονομικά Κίνητρα

- (i) Για μείωση των λειτουργικών εξόδων των τουριστικών επιχειρήσεων να χρεώνονται με βάση το βιομηχανικό ρεύμα – ΑΗΚ.

- (ii) Για καλύτερη αξιοπιστία της Κύπρου έναντι των tour operators, η Κυβέρνηση να εγγυηθεί τις προκαταβολές που έδωσαν οι tour operators και να χρησιμοποιηθούν το 2020 και το 2021.
- (iii) Για αναβάθμιση του υφιστάμενου τουριστικού προϊόντος με στόχο την προσέλκυση ποιοτικού τουρισμού θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για εξασφάλιση Ευρωπαϊκών κονδυλίων μέσω διαρθρωτικών ή/και άλλων ταμείων για επιχορήγηση ουσιαστικών ανακαινίσεων τουριστικών μονάδων.
- (iv) Στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που διαθέτουν πέραν της 1 μονάδας, τα διάφορα σχέδια επιχορήγησης του Υπουργείου Εργασίας να επιτρέπουν την λειτουργία λιγότερων μονάδων ανάλογα με τον κύκλο εργασιών (πχ εάν μια εταιρεία έχει 3 ξενοδοχειακές μονάδες να μπορεί να ανοίξει τη 1 από τις 3). Αυτό θα έχει ως αντίκτυπο και την απασχόληση τουλάχιστον μέρους των εργαζομένων κατη μείωση των λειτουργικών εξόδων.
- (v) Με στόχο τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων να παραμείνουν σε λειτουργία και μετά τη λήξη των διαταγμάτων και για να αποφευχθούν απολύσεις, γίνεται εισήγηση η κάθε τουριστική επιχείρηση (ξενοδοχείο, εστιατόριο κλπ) να έχει τη δυνατότητα να καλεί ανά μέρα στην εργασία όσους εργαζόμενους χρειάζεται (π.χ Πέμπτη και Σάββατο την μία εβδομάδα, Τρίτη την επόμενη εβδομάδα). Ο Εργοδότης θα πληρώνει τον ανάλογο μισθό σε σχέση με τις μέρες παρουσίας του υπαλλήλου και για τις υπόλοιπες μέρες θα πληρώνει το κράτος (π.χ 60% του μισθού του ανάλογα με τις μέρες απουσίας). Δηλαδή να επιδοτείται/ενθαρρύνεται η εργασία, αντί μόνο η απουσία του προσωπικού. Ως εκ τούτου εισηγούμαστε τη συνέχιση του σχεδίου επιδότησης των τουριστικών επιχειρήσεων μέχρι τον Απρίλιο 2021 για διατήρηση του προσωπικού τους (για τις μονάδες που θα παραμείνουν κλειστές).
- (vi) Για διατήρηση βιώσιμων επιχειρήσεων και αναφορικά με το προτεινόμενο σχέδιο δανείων με κρατική εγγύηση, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες της τουριστικής βιομηχανίας
- (vii) Για πιο αποτελεσματική / γρήγορη προώθηση και προβολή τόσο σε βραχυπρόθεσμο όσο και μακροπρόθεσμο διάστημα θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις στην ηλεκτρονική παρουσίαση και ανάδειξη των εμπειριών μέσω της διάθεσης κονδυλίων προς αυτό το σκοπό.

3.5 Εσωτερικός Τουρισμός

Εισηγούμεστε το σχεδιασμό και την υλοποίηση εντατικής εκστρατείας προσέλκυσης εσωτερικού τουρισμού (πχ μήνυμα «μένω Κύπρο» κτλ). Με στόχο να δοθεί η ευκαιρία στις τουριστικές επιχειρήσεις να λειτουργήσουν κατά το καλοκαίρι του 2020 εισηγούμεστε επίσης την προώθηση του κοινωνικού τουρισμού, μέσω παροχής κινήτρων (στόχευση σε οικογένειες και άτομα τρίτης ηλικίας για την περίοδο μέχρι το τέλος του χρόνου).